

DRUŠTVENE VESTI

Franjo Tanjšek, št. Andraž:

Na novo delo!

Val kipečega navdušenja se je v zadnjih dneh razil preko slovenske domovine; nov val, ki se je pokazal v vrstah slovenske mladine. Srčno veselje se je polastilo naše mladine, ko se je nenadoma pojavila vest: Naše katoliške prosvetne organizacije s centralo vred so znova oživiljene! Veseli smo bili tega vsi, veseli tembolj, ker je bilo pred poltretjim letom delovanje naših društev krivično ustavljeno. Nad dve leti so samevali naši društveni domovi, nad dve leti se je nabiral prah po naših društvenih knjižnicah, nad dve leti je bila naša katoliška mladina prisiljena mirovati, ko ji je z razpustom njenih organizacij bila odvzeta njena sveta pravica do slovenske katoliške prosvete. 17. februar 1933 bo s črnimi črkami zaznamovan v zgodovini katoliškega mladinskega prosvetnega pokreta in imena onih, ki so ga povzročili, si bo slovenska mladina zapomnila za vedno. Z žalostjo in grenkobo v srcu se bo spominjala tistih težkih dni, ko ji je v lastni državi bila odvzeta možnost svobodnega gibanja in delovanja, ko je bila prisiljena soglašati s tem, kar je bilo proti njenim načelom in tradicijam.

Pa kljub temu naša mladina ni obupala: Trdno je upala na boljšo bodočnost, trdno je verovala, da se bodo razpršili temni oblaki, da bo posijalo zlato sonce v mračne dni. Naša mladina je upala, čakala in dočakala. Dočakala je lepše, svobodnejše dni, dočakala je tisti radostni trenutek, ko ji je bilo zopet dovoljeno svobodno gibanje in delovanje, dočakala je tudi veseli čas, ko so se ji vrata naših prosvetnih domov zopet odprla na stežaj.

rutih vetra tuleče zavijanje volka, ki je sledil sanem.

Celo noč sta prebedela lovca v nestrpnem poslušanju in prežanju. Zopet sta se obrnila proti jugu. Uro za uro, vozeč, bežeč in korakoma stopajoč, sta gnala čisto upehane in zastrupljene pse. Ob mraku sta bila pri Topniškem jezeru. Utaborila sta se med dvema ogromnima skalama. Čakala sta lačna, trudna, nevoljna, molče in obupno na dobro znani krik.

Približalo se je boječje tulenje po mrzlem vetru . . . Pomanjkanje ognja je hrabrilo previdne volkove. Iz poltreme so se prikazale izstradane postave, plazile so se spretno ter kradoma vedno bliže ter bliže. Psi so tulili od groze.

»Pod šotor!« je zavpil Lavison.

Gruber je zdiral za tovarišem pod platno. Obupno tulenje psov je oznanjalo žaloigro in šepetalo lovčema, da bo sledila prvi še druga — strašnejša. Nemeč je polukal izpod šotora in zagledal belo maso, ki je valovila z vso brzino sem ter tja kakor brzice reke.

»Pošljiva svinca med nje!« je vzpodbujal Amerikanec.

Znova so zaživele naše organizacije, znova je zaživele v naših prosvetnih domovih gibanje, znova so se odprle naše društvene knjižnice. Znova se je začelo delovanje, da se vsaj nekaj tega nadomesti, kar je zaostalo v zadnjih treh letih. In vsi tisti, ki so svojčas tako grmeli proti našim društvom, ki so si ob njihovem razpustu od veselja meli roke, vsi tisti sedaj igrajo vlogo netopirja, ko se v strahu pred jasnimi in sončnimi dnevi skrije v temne kote. Našo mladino pa navdaja zavest, da je bilo njeno poprejšnje delo pravilno usmerjeno. In v to smer bo hodila tudi v bodoče.

Bodoče delo oživljenih prosvetnih društev — tisočkrat bodi blagoslovljeno!

*

Fantovski tabor FKA na Uršlji gori se bode vršil dne 15. septembra. Tabor je določen za dekanije: Stari trg, Prevalje, Dravograd in Šaleška dolina.

Sv. Peter pri Mariboru. Prosvetno društvo »Skala« v St. Petru pri Mariboru priredi v nedeljo dne 1. septembra, popoldne po večerih, pod milim nebom prosvetni tabor. Govornika: č. g. profesor Rihter Jakob in g. profesor Prijatelj Ivan. Nastopijo tudi zastopniki posameznih župnij in društev. Sodeluje godba, tamburaški in pevski zbor. Popoldne ob pol 10. uri je v romarski cerkvi Matere božje na Gori slovesna zahvalna služba božja s pridigo. Odbor društva prijazno vabi vse prijatelje katoliške prosvete od blizu in daleč k obilni udeležbi!

Hoče pri Mariboru. V kroniki našega Prosv. društva bo letos zapisano z velikimi črkami: Spolnile so sa več let trajajoče sanje članov društva. Stare dvorane ni več spoznati. Kljub krizi se je ob požrtvovalnosti dobrega našega ljudstva posrečilo dvorano povečati in olepšati. Imenovala se bo zanaprej »Slomšekov dom«. Dne 8. septembra bo slovesna blagoslovitev in otvoritev novega doma. Cerkevne slovesnosti so bodo opravile dopoldan, popoldne pa bode otvoritev dvorane z lepo ljudsko igro »Revček Andrejček«.

Slov. Bistrica. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 1. septembra, ob treh popoldne v dvorani hotela »Beograd« lepo marijansko igro znanega planiskega in humorističnega pisatelja Janka Mlakarja »Povest o izgubljeni Marti«. Pridite pogledat, da vas nje na globoka vsebina zajame.

Tabor fantovske Katoliške akcije v Jarenini. V Jarenini, kjer je bil pred 33 leti začetek velikega mladeniškega gibanja, katerega je sprožil takratni kaplan Franc Sal. Gomilšek, sedanji dekan pri Sv. Benediktu v Slov. gor., ki je zajelo v nekaj letih z neugnano silo vso slovensko mladino široma Štajerske, je bilo v nedeljo dne 18. avgusta zopet pozorišče novega fantovskega pokreta. Vršil se je tabor fantovske KA. Videli smo, da je mladina Slovenskih goric še vedno tako idealna, vedno tako navdušena in borbena, kot je bila svoje dni. Do 700 fantov se je zbralo pri Sparlovem križu ter se uvrstilo v sprevid, na čelu godba, ki je igrala koračnico slovenske mladine, in pa 4 prapori FKA. Pred slavolokom pod cerkvijo je bil sprejem gostov od strani domačih fantov, v imenu katerih jih je pozdravil predsednik jareninske FKA, nakar se je tisočglava fantovska armada podala med prepevanjem Hitanij Matere božje v cerkev, kjer je imel odposlanec škofa, stolni kanonik dr. Ivan Žagar, pridigo. Po sv. maši je bilo na prostoru pred cerkvijo slavnostno zborovanje, katerega je otvoril Jože Šketa. Uvodoma je pozdravil zborovanje dekan in častni kanonik J. Čížek. Takoj nato je dobil besedo podpredsednik škof. vodstva FKA Mirko Geratič. Sledili so pozdravi zastopnikov iz posameznih župnij. Navdušeno so vsi izpovedali svojo pripravljenost, delati na verakem in prosvetnem polju v smeri verske obnove. Popoldne so bile slovesne večernice, nakar so se fantje med sviranjem in petjem fantovske himne razšli. Bog daj taboru popoln uspeh!

Ljutomer. Katoliški dom v Ljutomeru obhaja torej desetletnico svojega obstoja. Blagoslovljen je bil ravno 8. septembra 1925. Blagoslovitev je izvršil sedajni knezoškof dr. Ivan Tomažič. Ob otvoritvi je govoril tudi dr. Josip Hohnjec. Največ zaslug za postavitve Katoliškega doma pa si je pridobil g. Ferik, zdaj župnik v Cezanjevcih. Sam je izdelal načrte za

Hitro je izstrelil Franc vse patrone v belo zmedo. Ogromna bela klopka se je razdelila; suhi volkovi so skočili visoko v zrak in popadali mrtvi na tla, drugi so se stisnili ter odšepali, zopet tretji so se vleкли z zadnjim delom po snegu, nekateri so napadli celo šotor.

»Nobene patrone več!« se je oglasil Franc.

Orjak je pograbil sekuro in se postavil pred vhod v šotor. Teško železo je preklalo prvemu volku glavo. Drugega je ohromil. Nato se je postavil velikan v ozki prehod med obema skalama in čakal z visoko dvignjeno sekuro. Cotasta bela pošast se je poganjala vanj z na stežaj odprtim gobcem. Zadel jo je votel udarec, odplašila se je brez glasu. Zopet je navalila ena od steklih pošasti na branečega se lovca. Liki blisk je padla sekira. V smrtnem boju se je zgrudil volk, se sukalo v krogu, bežeč po zadnjih nogah, med tem ko je ostala glava ter pleča s sprednjima tacama v snegu. Udarec mu je zlomil hrbtenico.

(Dalje sledi.)

ki je bila nad glavo vsakega tekmovalca. Iz posode so bile napolnjane cevi v usta pivcev. Zmagal je v tekmi 49letni Arabec, ki je popil v 1 uri in 35 minutah 14 in pol litra piva.

Največjo sigurnost

vživa človek na železnici. Amerikanska železniška družba je izdala statistiko, po kateri se veseli človek največje sigurnosti na železnici. Ako bi se vozil potnik po dnevu in po noči z enim vlakom, bi preteklo 12 tisoč let, predno bi ga zadela prometna nesreča.

HRANILNE KNJIŽICE ptujskih hranilnic kupimo. Gotovina takoj. Bančno kom. zavod Maribor, Aleksandrova 40.

Širite „Slov. gospodarja“!

tavbo in oder. Sta. benik je bil g. Jandl. Priprave za zidavo Katoliškega doma je vodilo posebno društvo, kateremu je predsedoval g. Magdič iz Cvena, tajniške posle pa je vodil trgovski poslovodja g. Kimler, ki je pozneje umrl. Mnogo so darovali farani v lesu, delu in vožnjah, mnogo je mladina sama naredila s kulurom, mnogo je pozneje prispevala Okrajna posojilnica. Celotna stavba je stala 250.000 Din. V Katoliškem domu ima sedanje Prosvetno društvo za bodočnost zasigurate stalne prostora. Pod novim praporom homo skušali v prihodnjih letih prosvetno delovanje še poživiti. K temu naj pripomore prosvetno zborovanje ob desetletnici Katoliškega doma. Cerkevni govor ob priliki blagoslovitve našega novega prapora bo imel nekdanji ljutomerski kaplan g. prof. Živortnik iz Maribora. Takoj po slovesni sv. maši odkorakamo skupno na slavnostno zborovanje, ki se vrši na travniku za Katoliškim domom. Tukaj govori g. prof. dr. Josip Hohnjec in g. Franjo Žebot iz Maribora. Vso mladino srednjih prosvetnih društev vabimo, da se tega skupnega zborovanja udeleži v velikem številu. Naj bo to naš letošnji priležki prosvetni tabor. Zbirališče ob pol 9. uri dopoldne pri Katoliškem domu. Dekleta po možnosti v narodnih nošah. Naš znak je rdeči šopek. Dne 8. septembra na svidenje v Ljutomeru!

Sv. Tomaz pri Ormožu. Katoliško prosvetno društvo ponovi v nedeljo dne 1. septembra, ob pol štirih popoldne v Društvenem domu veličastno igro »Slehernik«. Na sporedu je predavanje o euharističnem kongresu in pteje. Vsi, kateri ste bili zadnjič zadržavni, domačini in sosedje, posebno Malonedeljanci, pridite!

Goraja Ponikva. V nedeljo dne 18. t. m., popoldne po večernicah. Imeli smo »misijonsko prireditve«. To vam je bilo petja, govorov in navdušenih deklamacij. Še muziko smo imeli. Višek prireditve je bil v pretresljivi misijon-

Vse cenjene naročnike,

katerim je že pošla naročnina, ponovno opozarjamo, da imajo v današnji številki položnico, s katero naj takoj poravnajo naročnino, da ne bo treba ustavljati pošiljanja lista. — »Slovenski gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din, za četrt leta 9 Din.

ski igri »Tam daleč za morji...« O uspehu pričajo ljudje, ki žele, da vse še enkrat ponovimo, da še drugič vidijo. Nabrali pa smo premalo. Ko bi se še vendar našel kdo, da bi pridal še kaj več! Kako bi mu bili hvaležni mi, še bolj pa zamorčki! Naj požive misijonska prizadevanja povsod med slovenskim našim ljudstvom!

Sv. Vid nad Planino. Po završitvi službe božje, ki se prične s procesijo ob devetih, se bo na angelsko nedeljo dne 1. septembra t. l., vršil pri Sv. Križu nad Planino tabor na prostem. Govorila bosta mil. gč kanonik dr. Ivan Žagar in g. Lojzka Horvatičeva iz Maribora. — Popoldne 1. septembra ob treh pa vas vabimo v Sv. Vid na igro »Miklova Zala«.

Fantom brežiškega okraja! V nedeljo dne 1. septembra gremo vsi v Brežice, kjer bo naš fantovski tabor! Ne sme biti niti ene župnije, ki ne bi bila zastopana. Tisoč nas mora biti in še več! Agitirajte za udeležbo od fanta do fanta! Videti hočemo, katera župnija se bo bolj postavila. Ob devetih se zberemo na kolodvoru ter gremo nato v sprevedu k sv. maši. Na zborovanju bosta govorila akademik Ciril Žebot in Mirko Geratič ter zastopniki posameznih župnij.

predstojništvo se obrača na dobra srca z milo prošnjo, da pomagata dokončati prepotrebna dela na velikanski romarski cerkvi v Pušcavi in tako postaviti Devici Mariji dostojni hram. Odločili so se požrtvovalni nabiratelji mloda-rov, da gredo prosit prispevkov tudi izven domače fare. Po nekaterih farah so že bili, drugod pa še pridejo. Prosimo, ne zavrnete jih! S posebno prošnjo se obračamo na Mariborčane, ki tako radi prihitite v Puščavo. Ne zavrnete človeka, ki ho potrkal s prošnjo na vaše dobrohotno srce! Vsem darovalcem pa ljubi Bog povrni!

Ruše. »Ruška nedelja« pri sv. Mariji v Rušah se bo po dosedanjem redu letos obhajala v nedeljo dne 15. septembra, to je v nedeljo po Mali Gospojnici, ko praznujemo Marijino sv. ime. Bogoslužni red je znan: v soboto zvečer ob šestih romarska pobožnost, v nedeljo slovesno sv. opravilo ob šestih in ob desetih, tih sv. maše pa ob 5, pol 8, 8 in 9. Novo pa je letos, da bodo imeli romarji polovično vožnjo na železnici. Že prej smo prosili prometno ministrstvo za to ugodnost, pa nam je niso dovolili; zdaj pa je gospod minister za promet dovolil polovično vožnjo, pričeni z dnem 31. avgusta, vsem potnikom za vse nedelje in praznike za daljave od 6 do 250 km, ako kupijo ob enem tudi vozni listek za povratek (za nazaj). Razveseljive ugodnosti se bodo lahko letos poslužili tudi romarji. Že prebivalci sosednih župnij imajo pravico do polovične vožnje iz postaj Fala in Limbuš, ker je iz Fale in Limbuša v Ruše ravno 6 km, tembolj se prebivalci iz drugih, še bolj oddaljenih postaj celega Spodnjega Štajerja. Za vožnje od doma v Ruše velja ugodnost že od sobote od 12 do nedelje ob 24, za povratek iz Ruš domov pa od sobote ob 20 zvečer od pondeljka ob 12. Za nedeljsko polovično vožnjo se bodo potnikom izdajali posebni vozni listki, ki bodo imeli na hrbtu posebno znamko. Zato mora vsak romar na odhodni postaji pri blagajni zahtevati nalašč posebno nedeljsko karto za tja in nazaj (povratno karto). Seveda ne sme nihče karte v Rušah oddati, ampak jo bo samo pokazal železniškemu uslužbencu; z isto karto se bo potem peljal tudi domov.

Hoče. Dne 20. 8. t. l. je preteklo 50 let, odkar ste sklenila zakonsko zvezo g. Jožef Pfeifer in Marija, rojena Majcen. V svoji skromnosti nista hotela svoje zlate poroke obhajati z zunanjo slovesnostjo, ampak sta na tihem v krogu svojih otrok slavila redko slovesnost. Gospod Pfeifer je vzgled, kaj premore vztrajno delo, varčnost in zmernost ter podjetnost, saj je tekom let skoro iz nič ustvaril veliko podjetje, znano tovarno zlasti poljedelskih strojev in li-varno, katero sedaj vodi njegov sin. Sam pa še kljub visoki starosti (decembra bo dopolnil 81. leto, zlata nevesta pa je v 71. letu) ne miruje, ampak še vsak dan v delavnici lastnorodno izdeluje razne stroje, zlasti se peča z brizgalnicami, za katere je konstruiral napravo, da se more, ako motor odpove, takoj preklopiti na ročni pogon. Za gasilstvo je bil že od nekdanj vnet ter še tudi danes s svojim sinom deluje in pomaga. Z zavestjo, da sta zlatoporočenca dobro porabila čas življenja in da je lj. Bog blagoslovil njun trud, lahko mislita nazaj na minula leta. Mi jima želimo, da naj na večer njunega življenja ju Bog spremija s svojim blagoslovom, naj ju obrani do skrajnih mej človeškega življenja v zdravju, zadovoljnosti in vsestranski sreči.

Bukovec pri Ptuj. Tukajšnja gasilska četa je prav pridno na delu. Tekom tega meseca je zgradila eedem rezervoarov za vodo z vsebino vsak po 20 kubičnih metrov. Sedaj se pa

Otiški vrh pri Dravogradu. (Romarski napad pri belem dnevu) Dne 11. avgusta ob 3. uri popoldne je bil napaden od šestih neznancev g. Maks Ferk iz Otiškega vrha pri Dravogradu na banovinski cesti od Turiške vasi proti Slovenjgradu. Napadalec so mu vzeli 150 D gotovine. Po zločinu so se odpeljati proti Mislinju. Če bi kdo kaj znal o tolovajih, naj javi oškodovanemu ali orožnikom v Slovenjgradu.

Marenberg. Peter Rešetar! Kaj da vas nič ni v Dravsko dolino po novice? Ali vam je res železnica predraga? Seveda tako cenno se ne boste vozili, kakor so se svojčas »revni« kličkarji od vsemogočne stranke JNS, ki so se kar za 6 Din vozili na shode, pa najbrž še tisto nič plačali. Ali pa pridete mogoče pozneje, ko vam zmanjka doma novic za Vašo rešeto, saj se že bojite, da izide zakou o novi metli in da za vas nič ne bo ostalo smeti. Pri nas pa bo tistih vedno zadosti, saj je tu navadno megla in se marsikaj ne vidi. — Tako pridite vsaj, nam pomagat hmelj prodajati. Obiranje gre proti koncu in se bo menda v kratkem končalo brez večjih ali manjših prask. Letos se vse bolj tiho vrši, kakor prejšnja leta. Čeprav je prišlo precej tujih obiralcev, vendar ni slišati glasnega petja, ker kriza duši tudi sicer veselo tuje. Ponekod so se menda premalo dogovorili, ker hmeljarji bi radi imeli zvrhano in nalaščeno mero pri hmelju, obiralci pa polno in

natlačeno mošnjo in pri tem si pridejo radi navskriž. Vidi se pa, da obiralci držijo skupaj kakor hrvaške svinje, in če ne gre drugače, stopijo tudi skupno v štrajk. — Pa še nekaj mi je prišlo na misel. Dolgo nisem vedel, zakaj po marenberskem polju tako dobro uspevajo takozvani »koruzjanki«, to so tisti, ki so v koruzi sklenili zakon. Vedno več jih je, ker jih občina pusti lepo pri miru, namesto da bi jih pripeljala v srečno zakonsko življenje in bi kljub temu še lahko koruzo sadili, ako se jim tako dopade. Ali ste, gospod Peter Rešetar, prereševali, kaj tako hasne koruzjankom!

Sv. Anton na Pohorju. Him, ja! To je že res, da je dosedaj pes zavillil, če se mu je stopilo na rep; ampak da tudi drugim ni prav taka remedura, tega si »tajinstveni dopieniki« dosedaj niso upali trditi, vsaj pri nas v »dobi političnega pomirjenja« ne. Politika »Hopsasa in tralala« se bo morala vsekakor poboljšati, zaradi glavobola, ki jo še čaka, kljub »političnemu pomirjenju«. »Tajinstvenimi dopisnikom« se tega ni treba bati. Bržčas pa onim tam doli pri Dravi. Pravijo, da z maslom na glavi ni dobro hoditi na golnec. Naj si to resnico vtaknejo za klobuk tisti, ki se sedaj tako neznanško »luhovit« repenčijo v nekem, nam malo znanem listeku iz Maribora. Se bomo še malo pogledali!

Pušcava. Popravila v notranjosti romarske cerkve sv. Marije v Puščavi se dokončujejo. Notranjost cerkve ima popolnoma novo lice. Zidarska, mizarska in plčarska dela so dokončana; le dela na oltarjih še niso končana. Za vsa ta dela je pa potrebno ogromno denarja, katerega farani sami ne zmorejo. Cerkevno